

[Poul Hansen (Kalundborg).]

selv at være et godt argument for nu at gå nogle skridt videre.

Gennem den anmeldelsespligt, som i 1937 blev gennemført for prisaftaler og andre aftaler, er det blevet håndfast dokumenteret, at der hviler et tæt væv af aftaler over vort erhvervsliv. Af den redegørelse fra prisdirektoratet, som er optrykt i trustkommissionens betænkning, fremgår det, at der indtil 1. april 1953 var indregistreret 1935 aftaler m. v., og at 1347 stadig havde gyldighed. 1150 af registernumrene gjaldt aftaler, vedtagelser og sammenslutninger, medens de resterende 197 gjaldt enkeltvirksomheder og deres bestemmelser. Siden er flere aftaler kommet til, og der findes formentlig et antal, måske endog et stort antal, som ikke er indregistreret. Aftalerne, sammenslutningerne, de anmeldelsespligtige virksomheder og bestemmelserne er af meget forskellig karakter og dækker over mange brancher og varearter.

Hvis vi foreløbig holder os til det sidste, vil jeg gerne have lov at fremdrage en række eksempler for derved ligesom at illustrere, hvor vidt aftalesystemet breder sig: der er aftaler for en række såkaldte immaterielle erhverv som bl. a. arkitekter, ingeniører, dyrlæger, læger, tandlæger og sagførere. Der er gennem mesterforeningerne lokale og landsomfattende aftaler i vekslende omfang om priser, licitationsregler og forretningsbetingelser for håndværksfag som elektrikere, malere, glarmestre, smede, murere, tømrere, snedkere, blikkenslagere, frisører, cyklereparatører og bagermestre. Alene de sidste har et stort antal lokale aftaler om priserne på forskellige brød- og kagesorter.

Må jeg her gøre et lille sidespring. Jeg nævnte licitationer. Arbejderbevægelsens Erhvervsråd har i sin udtalelse om trustkommissionens betænkning udtalt ønske om, at der måtte blive nedsat en kommission om licitationsspørgsmålet, og det samme ønske er jo tidligere fremført her i tinget fra mit partis side af det ærede medlem hr. Lars P. Jensen. Nu ved jeg, at der føres visse forhandlinger om licitationsordningen, og det er jo muligt, at hele spørgsmålet derigennem kommer til at stå i en anden belysning. Jeg vil derfor gerne benytte anledningen til at spørge den højtærede handelsminister, om hun er i stand

til på nuværende tidspunkt at sige noget om, hvorledes forholdene ligger på dette område.

Jeg vender tilbage til de aftalebestedte områder. Der findes aftaler og konkurrencebegrænsende prisbestemmelser for en række varer som margarine, kaffe, kaffetilsætning, øl, mineralvande, vin og spiritus, tobaksvarer, eddike, forskellige former for konserver, forskellige tekstilvarer, gummifodtøj, forskellige trævarer, papir, bøger, tapet, sæbe og vaskemidler, toiletartikler, auto- og cyklegummi og en lang række bygningsartikler; byggematerialeindustrien er jo, hvad der er almindeligt bekendt, i høj grad aftalebundet. Endvidere er der aftaler for en række jern- og metalvarer, herunder en lang række køkkenudstyrsartikler. Det samme gælder varer som ure, sølv og pletvarer, elektriske artikler, praktisk talt alle fotoartikler, og der kunne endelig også nævnes en artikel som støvsugere og en som grammofonplader.

Jeg har gjort mig den ulejlighed at løbe igennem det sidste par års offentlige meddelelser om registrering af aftaler m. v., og det er et broget billede, man her møder. Jeg er stødt på aftaler og bestemmelser — for nu at tage nogle ting i flæng — om køb og salg af gammelt jern, karosseriarbejde, sy- og knaphullsilke, porcelæn og fajance, bomuldsgarn, frisørartikler, centralvarmekedler, grammofoner og — det har måske nærmest kuriositetens interesse — en artikel som Nescafé, en artikel som højfjeldssole, en artikel som Kosangas og endelig en artikel som glas. Den opremsning, som jeg her har foretaget, er på ingen måde udtømmende, men allerede den giver os et stærkt indtryk af, hvorledes aftalernes net er spændt ud over landet og udover brancherne.

Der er endvidere spørgsmålet om aftalernes karakter. I trustkommissionens betænkning findes i afsnittene 5—7 på side 10—13 en skildring af de forskellige aftaletyper, som jeg ikke her skal gå nærmere ind på. Som andre forekommende konkurrencebegrænsende foreteelser nævner kommissionen i afsnittene 2—4 dels de egentlige monopolvirksomheder, dels dominerende virksomheder og endelig de såkaldte fusioner, d. v. s. sammensluttede virksomheder, og koncerne, der består af virksomheder, som er finansielt forbundne. Et eksempel på